

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Menetlustähtajad on ajavahemikud, mille jooksul tuleb teha teatavad menetlustoimingud.

Tähtajad võib jagada selle alusel, kelle suhtes neid kohaldatakse, alljärgnevalt.

Kohtu, kohtuniku või kohtutäituri jaoks kehtestatud tähtajad on sätestatud seaduses ja on tavaliselt lühikesed. Tsiivilkohtumenetluste puhul ulatuvad need tähtajad ühest päevast 30 päevani (nt tsiivilkohtumenetluse seaduse (*Civilprocesa likums*) artikli 102 lõikega 2 on ette nähtud 15 päeva pikkune tähtaeg; artikli 140 lõikega 9 aga 30 päeva pikkune tähtaeg; artikli 341.6 lõikega 2 aga 15 päeva pikkune tähtaeg). Kohus peab otsustama hagi või avalduse menetluse võtmise seitsme päeva jooksul pärast selle saamist, kuid kui avaldusega taotletakse lapse Läti tagasitoomist ja see tuleb esitada välisriigile, tuleb otsus teha kohtuistungil 15 päeva jooksul pärast menetluse algatamist. Hagi tagamise abinõude kohta tuleb kohtumäärus teha hiljemalt järgmisel päeval pärast menetluse algatamist. Esialgse õiguskaitse määrus kaitseks vägivalla eest tuleb teha hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast asjaomase taotluse saamist, kui selle võimaldamiseks ei ole vaja nõuda täiendavaid tõendeid või kui viivitamine võib olulisel määral kahjustada hageja õigusi. Muudel juhtudel tuleb otsus teha 20 päeva jooksul pärast avalduse või taotluse saamist. Teatavat liiki kohtuasjade puhul on kehtestatud tähtaeg, mille jooksul tuleb alustada asja läbivaatamist või asi uuesti läbi vaadata ja teha kohtulahend. Kohtuotsuse või muu kohtulahendi ärakiri tuleb välja saata hiljemalt kolme päeva jooksul pärast kohtuotsuse või muu kohtulahendi tegemist või lühiotsuse tegemise korral kolme päeva jooksul pärast täieliku kohtuotsuse koostamist. Seaduses on sätestatud ka muud tähtajad. Mõnikord peab kohus või kohtutäitur tegema teatavad toimingud viivitamata. Teatavatel seaduses sätestatud juhtudel kehtivad üldised tähtajad, mida kohus või kohtunik võib täpsustada, määrates seega ise tähtaja, mille jooksul tuleb toiming teha. Keerukate asjade korral võib kohus koostada lühiotsuse, mis koosneb üksnes sissejuhatusel ja resolutsioonist. Seejärel koostab ta 14 päeva jooksul täieliku kohtuotsuse ja täpsustab kuupäeva, millal täielik kohtuotsus valmib. Tsiivilkohtumenetluse seaduses ei ole sätestatud tähtaegu, mille jooksul peab kohus tsiivilasja ette valmistama ja seda menetlema. Sellest olenemata on kohtute seaduse artiklis 28 sätestatud, et selleks et tagada isikute rikutud õiguste kaitse, peab kohus vaatama kohtuasja läbi aegsasti (*savlaicīgi*), mis tähendab, et kohtuasja tuleb menetleda võimalikult kiiresti. Erandina tavapärasest kohtumenetlusest on tsiivilkohtumenetluse seadusega samal ajal ette nähtud konkreetsed hagide ja avalduste läbivaatamise tähtajad seoses teatavat liiki tsiivilasjadega, mille suhtes kohaldatakse erimenetlust: näiteks peab kohtunik tegema otsuse nõude vaidluseta sundtäitmise (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) avalduse kohta seitsme päeva jooksul pärast selle saamist. Peale selle sisaldavad erioigusaktid sätteid, milles täpsustatakse, millised küsimused tuleb lahendada erakorralise menetluse korras (näiteks tuleb prioriteetseks pidada mis tahes hagi, mis on seotud lapse õiguste tagamisega ja huvide kaitsmisega, nagu on sätestatud lapse õiguste kaitse seaduses).

Tsiivilkohtumenetluse seaduses on sätestatud tähtajad, mille jooksul peavad menetlusosalised tegema menetlustoiminguid: tõendid tuleb esitada hiljemalt 14 päeva enne kohtuistungit, välja arvatud juhul, kui kohtunik on määranud teistsuguse tähtaja; määruskaebus (*blakus sūdzība*) tuleb esitada kümne päeva jooksul; apellatsioonkaebus (*apelācija*) tuleb esitada 20 päeva jooksul jne. Enamikul juhtudel määrab menetlusosaliste ja mis tahes teiste huvitatud isikute suhtes kohaldatavad tähtajad kindlaks kohus, kohtunik või kohtutäitur, kes näeb õigusnormides ainult üldsõnaliselt sätestatud tähtaja asemel ette konkreetse tähtpäeva või määrab selle tähtpäeva sõltumatult, võttes nõuetekohaselt arvesse menetlustoimingu liiki, isiku elu- või asukoha kaugust ja muid asjaolusid. Menetluses mitteosalivate isikute suhtes kohaldatavad tähtajad määrab kindlaks üksnes kohus või kohtunik.

Peamised tähtajad on järgmised.

Tõendite esitamise tähtaeg: kui kohtunik ei ole ette näinud teisiti, tuleb tõendid esitada hiljemalt 14 päeva enne kohtuistungit. Asja arutamise ajal võib tõendeid esitada vaidluse poole või kolmanda isiku põhjendatud taotluse alusel, tingimusel et sellega ei põhjustata viivitusi kohtuasja lahendamises või kui kohus nõustub, et tõendite õigeaegne esitamine ei olnud mõjuvatel põhjustel võimalik, või kui tõendid on seotud asjaoludega, mis ilmsesid alles menetluse käigus. Kohtu tehtud tõendite vastuvõtmisest keeldumise määrust ei saa vaidlustada, kuid selle peale võib esitada vastuväited apellatsioonkaebuse (*apelācija*) või kassatsioonkaebuse (*kasācija*) raames.

Kostja vastuse esitamise tähtaeg: pärast menetluse algatamist tuleb hagiavaldus ja sellele lisatud dokumentide koopiad saata tähtitud kirjaga kohe kostjale, andes talle kirjaliku vastuse esitamiseks aega 15–30 päeva pärast hagiavalduse saatmise kuupäeva.

Menetluse teistmise ja kohtuasja uuesti läbivaatamise taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks ette nähtud tähtaeg: kui kohtuotsus on tehtud tagaselja, võib kostja 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse saatmise päeva pöörduda kohtu poole taotlusega menetluse teistmiseks ja kohtuasja uuesti läbivaatamiseks. Menetluse peatamise tähtaeg.

Kui menetlusosalisest või iseseisva nõudega kolmandast isikust füüsiline isik on surnud või menetlusosalisest või iseseisva nõudega kolmandast isikust juriidiline isik on tegevuse lõpetanud ja kui vaidlusalune õigussuhe võimaldab õiguste üleandmist, on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni õigusjärglase kindlaksmääramise või seadusliku esindaja määramiseni.

Kui kohus on kindlaks teinud menetlusosalise või kolmanda isiku teovõime sellise piirangu, mis takistab tal tsiivilkohtumenetlusõigusi ja -kohustusi iseseisvalt teostada on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni seadusliku esindaja määramiseni.

Kui menetlusosaline või kolmas isik ei saa menetluses osaleda raske haiguse, vanuse või puude tõttu, on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni kohtu poolt esindaja määramiseks ettenähtud tähtaja möödumiseni.

Kui kohus teeb otsuse konstitutsioonikohtule avalduse esitamise kohta või kui konstitutsioonikohule on algatanud menetluse seoses hageja või apellandi esitatud põhiseadusliku nõudega või kui kohus otsustab saata kohtuasja eelotsuse saamiseks Euroopa Liidu Kohtule või kui ei ole võimalik teha asjas otsust enne seda, kui on tehtud otsus mõnes teises tsiviil-, kriminaal- või haldusasjas, on asjaomaseks ajavahemikuks periood vastavalt kuni konstitutsioonikohtu või Euroopa Liidu Kohtu otsuse või mõnes teises tsiviil-, kriminaal- või haldusasjas tehtud otsuse jõustumiseni.

Kui menetlusosaline või iseseisva nõudega kolmas isik on väljaspool Läti piire pikaajalises lähetuses või täitmas ametiülesandeid või kui kostjat otsitakse avalikult või kui menetlusosaline või iseseisva nõudega kolmas isik ei saa osaleda menetluses haiguse tõttu või kui kohus tellib eksperdiarvamuse, on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni nende asjaolude lõppemiseni.

Kui pooled lepivad kokku menetluse peatamises ja ükski iseseisva nõudega kolmas isik ei esita vastuväiteid, on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni kohtu määramises esitatud tähtaja lõpuni.

Kui kostja vastu on algatatud juriidilise isiku või füüsilise isiku maksejõuetusmenetlus, mille raames esitatud nõuded on rahalised, on asjaomaseks ajavahemikuks periood kuni maksejõuetusmenetlus on lõpule viidud.

Apellatsioonkaebuse (*apelācija*) esitamise tähtaeg: esimese astme kohtu otsuse peale saab esitada appellatsioonkaebuse 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse väljakuulutamist. Kui tehakse lühitsus, hakatakse appellatsioonkaebuse esitamise tähtaega arvestama kuupäevast, mille kohus määrab täieliku kohtuotsuse koostamiseks. Juhul kui täielik kohtuotsus koostatakse pärast kindlaksmääratud kuupäeva, hakatakse selle peale appellatsioonkaebuse esitamise tähtaega arvestama täieliku kohtuotsuse tegeliku koostamise kuupäevast. Pärast tähtaja möödumist esitatud appellatsioonkaebus on vastuvõetamatu ja see saadetakse selle esitajale tagasi.

Määruskaebuse (*blakus sūdžiba*) esitamise tähtaeg: määruskaebuse võib esitada kümne päeva jooksul pärast päeva, mil kohus teeb vaidlustatava määruse, kui tsiviilkohtumenetluse seaduses ei ole sätestatud teisiti. Pärast tähtaja möödumist esitatud määruskaebus on vastuvõetamatu ja see saadetakse selle esitajale tagasi.

Uute asjaolude arvessevõtmise taotluse esitamise tähtaeg: sellise taotluse esitamise tähtaega arvestatakse järgmiselt:

seoses kohtuasja seisukohast oluliste asjaoludega, mis eksisteerisid menetluse ajal, kuid ei olnud ega saanud olla taotluse esitajale teada – alates nende asjaolude ilmnemise päevast;

seoses tunnistaja tahtlikult antud valeütlustega, tahtlikult esitatud valede eksperdiarvamustega või tõlgetega või võltsitud kirjalike või esemeliste tõenditega, mis ilmnedid seoses kriminaalasjas tehtud ja jõustunud kohtuotsusega ning mille alusel asjaomane kohtuotsus tehti, või seoses kuritegeliku tegevusega, mis ilmnedid seoses kriminaalasjas tehtud ja jõustunud kohtuotsusega ning mille alusel tehti õigusvastane või alusetu kohtuotsus või -määrus – alates kriminaalasjas tehtud kohtuotsuse jõustumise päevast;

seoses kohtuotsuse kehtetuks tunnistamisega või asjaomase kohtuotsuse või -määruse aluseks olnud mõne muu ametiasutuse otsuse kehtetuks tunnistamisega – alates päevast, mil jõustub kohtulahend, millega tunnistatakse kehtetuks tsiviil- või kriminaalasjas tehtud kohtuotsus, või alates päevast, mil tunnistatakse kehtetuks sellise kohtuotsuse või -määruse aluseks olnud mõne muu ametiasutuse otsus, mille kehtetuks tunnistamist uute ilmnunud asjaoludega seoses soovitakse;

kui tunnistatakse, et asja lahendamisel kohaldati õigusnormi, mis ei ole kooskõlas nimetatud õigusnormi suhtes esimusliku õigusnormiga – alates päevast, mil jõustub kohtuotsus või muu kohtulahend, mille kohaselt kaotab kohaldatud õigusnorm oma õigusjõu, sest see ei ole kooskõlas selle suhtes esimusliku õigusnormiga.

Täitedokumentide esitamise tähtajad: täitedokumentide võib täitmisele pööramiseks esitada kümne aasta jooksul alates päevast, mil jõustub kohtu või kohtuniku otsus või määrus, kui seaduses ei ole sätestatud muid aegumistähtaegu.

Kui kohtuotsusega on ette nähtud, et võlg tuleb sisse nõuda perioodiliste maksetena, jäävad täitedokumendid jõusse terveks maksete tegemiseks ette nähtud ajaks; eespool osutatud kümneaastast ajavahemikku hakatakse siiski arvestama alates viimasest iga makse tegemiseks ette nähtud päevast.

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

Riigipühade, mälestuspäevade ja tähtpäevade seaduse kohaselt on riigipühad järgmised päevad:

1. jaanuar – uusaasta;

suur reede, ülestõusmispühade 1. ja 2. püha;

1. mai – tööpüha, Läti Vabariigi asutava kogu kokkukutsumise aastapäev;

4. mai – Läti Vabariigi taasiseseisvumispäev;

mai teine pühapäev – emadepäev;

nelipüha;

23. juuni – Līgo päev;

24. juuni – jaanipäev;

Läti üldlaulu- ja -tantsupeo viimane päev;

18. november – Läti Vabariigi iseseisvuspäev;

24., 25. ja 26. detsember – jõulud (talvine pööripäev);

31. detsember – vana-aasta õhtu.

Õigeusklikud, vanausulised ja muude usuühenduste liikmed tähistavad ülestõusmispühaid, nelipüha ja jõule nende usuühenduste poolt kindlaksmääratud päevadel.

Juhul kui 4. mai, Läti üldlaulu- ja -tantsupeo viimane päev või 18. november langeb laupäevale või pühapäevale, siis on neile järgnev tööpäev puhkepäev.

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviiliasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Menetlustoimingute tegemiseks on seaduses sätestatud tähtajad. Kui seadusega ei ole tähtaega ette nähtud, määrab tähtaja kohus või kohtunik. Kohtu või kohtuniku määratud tähtajad peavad olema menetlustoimingu tegemiseks piisavalt pikad.

Tähtaja võib määrata täpse kuupäevana või kindlaksmääratud tähtpäeval lõppeva ajavahemikuna või aastates, kuudes, päevades või tundides väljendatud ajavahemikuna. Kui toimingut ei pea tegema kindlaksmääratud kuupäeval, võib seda teha mis tahes ajal määratud tähtaja jooksul. Ajavahemiku võib kindlaks määrata kindlalt toimuma pidava sündmuse kaudu.

4 Kui toimingu või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?

Aastates, kuudes või päevades väljendatud menetlustähtajad hakkavad kulgema järgmisel päeval pärast tähtaja algust tähistavat kuupäeva või sündmust. Tundides väljendatud menetlustähtajad hakkavad kulgema järgmisest tunnist pärast tähtaja algust tähistavat sündmust.

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtuaituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

Kohtudokumentid toimetatakse füüsilistele isikutele kätte nende deklareeritud elukoha aadressil või juhul, kui nad on teatanud täiendava aadressi, siis sellel täiendaval aadressil või muul aadressil, mille nad on teatanud kohtuga kirjavahetuse pidamise eesmärgil. Füüsiline isik peab tagama, et ta on kättesaadav oma deklareeritud elukoha aadressil või kui ta on teatanud täiendava aadressi, siis sellel täiendaval aadressil, või muul aadressil, mille ta on teatanud kohtuga kirjavahetuse pidamise eesmärgil. Juhul kui kostjal ei ole deklareeritud elukohta ja ta ei ole märkinud kohtuga kirjavahetuse pidamise aadressi, saadetakse talle kohtudokumentid hageja märgitud aadressil või aadressil, mille kohus on välja selgitanud kui menetlusosalise tegeliku aadressi. Kohtudokumentid võib toimetada kätte ka isiku töökoha aadressil.

Kohtudokumentid toimetatakse kätte e-postiga, kui menetlusosaline on kohtule teatanud, et ta on nõus kasutama kohtuga suhtlemiseks e-posti. Sel juhul saadetakse kohtudokumentid menetlusosalise teatatud e-posti aadressil. Kui kohus tuvastab tehnilised takistused kohtudokumentide e-posti teel kättetoimetamisele, toimetatakse need kätte käesoleva punkti teises lõigus osutatud muul viisil.

Kui menetlusosaline on kohut teavitatud, et ta on nõus kohtuga suhtlema elektrooniliselt ja on end elektroonilises süsteemis registreerinud, edastatakse kohtudokumentid elektroonilises süsteemis. Kui kohus tuvastab tehnilised takistused kohtudokumentide elektroonilises süsteemis edastamisele, toimetatakse need kätte käesoleva punkti teises lõigus osutatud muul viisil, kuid kohtukutse saadetakse menetlusosalise teatatud e-posti aadressil.

Samuti tuleks arvesse võtta, et seda, kas kohtudokumendid loetakse kättetoimetatuks, ei määra iseenesest see, kas nad on toimetatud füüsilise isiku deklareeritud elukohta, elukohadeklaratsioonis märgitud täiendavale aadressile, kohtuga suhtlemiseks teatatud aadressil või juriidilise isiku registrijärgsesse asukohta või kas postkontorist saadakse kättetoimetamise kinnitus või kas dokumendid tagastatakse. Selle asemel eeldatakse dokumentide kättetoimetamist seitsmendal päeval pärast saatmise kuupäeva, kui dokumendid saadeti posti teel, või kolmandal päeval pärast saatmise kuupäeva, kui dokumendid saadeti e-postiga või elektroonilise süsteemi kaudu saadetava teatega: aadressaat saab selle eelduse ümber lükata, tõendades, et tema tahtest sõltumatutel objektiivsetel asjaoludel ei olnud tal võimalik dokumente märgitud aadressil kätte saada.

Kuid kui kohtudokumendid toimetab aadressaadile kätte käskjalga allkirja vastu või kui menetlusosaline on toimetanud dokumendid aadressaadile kätte isiklikult ja allkirja vastu või kui isikliku kättetoimetamise korral ei kohtu dokumente kätte toimetav isik isiklikult aadressaadiga tema elukohas, vaid toimetab dokumendid kätte mõnele aadressaadiga koos elavale täiskasvanud pereliikmele, loetakse kohtudokumendid kättetoimetatuks sellel kuupäeval, mil aadressaat või muu isik need vastu võttis.

Kui aadressaat keeldub kohtudokumente vastu võtmast, loetakse dokumendid kättetoimetatuks kuupäeval, mil aadressaat keeldus neid vastu võtmast.

Dokumentide postiga saatmise korral loetakse need kättetoimetatuks seitsmendal päeval pärast dokumentide postitamist.

Dokumentide e-postiga saatmise korral loetakse need kättetoimetatuks kolmandal päeval pärast dokumentide saatmist.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Ei. Kui ajavahemik hakkab kulgema teatavast sündmusest, siis algab tähtaja kulgemine järgmisel päeval pärast selle sündmuse saabumist, millega määrati kindlaks tähtaja algus.

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

Kui tähtaeg on väljendatud päevades, siis hõlmab päevade arv kõiki kalendripäevi.

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Aastates, kuudes või päevades väljendatud tähtaeg hõlmab kalendripäevi.

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Aastates väljendatud tähtaeg möödub asjaomase ajavahemiku viimase aasta vastava kuu vastaval kuupäeval.

Kuudes väljendatud tähtaeg möödub asjaomase ajavahemiku viimase kuu vastaval kuupäeval. Kui kuudes väljendatud tähtaja lõpp satub kuule, milles vastavat kuupäeva ei ole, loetakse tähtaeg lõppenuks selle kuu viimasel päeval.

Teatava kuupäevani kulgev tähtaeg möödub sellel kuupäeval.

Menetlustoimingut võib teha kuni selleks ettenähtud tähtaja viimase päeva kella 24.00-ni.

Kui menetlustoiming tuleb teha kohtus, siis möödub selleks ettenähtud tähtaeg kohtu tööpäeva lõpus. Kui hagi, avaldus, apellatsioonkaebus või muu dokument toimetatakse kontaktisikule tähtaja viimasel kuupäeval kella 24.00-ks, siis loetakse asjaomane dokument esitatuks õigel ajal.

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Kui tähtaja lõpp langeb laupäevale, pühapäevale või riigipühale, loetakse tähtaja viimaseks päevaks järgmine tööpäev.

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

Menetlusosalise taotluse alusel võidakse pikendada üksnes kohtu või kohtuniku määratud tähtaegu. Seaduses sätestatud möödalastud tähtaegu võib kohus menetlusosalise taotluse alusel siiski ennistada. Tähtaja pikendamise või möödalastud tähtaja ennistamise taotlus tuleks esitada kohtule, kus oleks pidanud tegema toimingut, mille tegemise tähtaeg on möödunud. Kohus lahendab taotluse kirjaliku menetluse teel. Menetlusosalistele teatatakse taotluse arutamist kirjalikult, saates neile samal ajal tähtaja pikendamise või möödalastud tähtaja ennistamise taotluse. Möödalastud menetlustähtaja ennistamise taotlusele tuleb lisada menetlustoimingut tegemiseks vajalikud dokumendid ja tähtaja ennistamise põhjused.

Kohtuniku määratud tähtaega võib pikendada üks kohtunik. Kui kohus või kohtunik keeldub tähtaja pikendamisest või ennistamisest, võib selle määruskaebusega vaidlustada.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Määruskaebuse (*blakus sūdzība*) esitamise tähtaeg: määruskaebuse võib esitada kümne päeva jooksul alates päevast, mil kohus teeb asjaomase määruse.

Juhul kui see määrus tehakse kirjaliku menetluse teel, hakatakse määruskaebuse esitamise tähtaega arvestama määruse kättetoimetamise päevast.

Kui määrus tehakse tagaselja (näiteks määrus, millega antakse korraldus koguda tõendeid või rakendada esialgse õiguskaitses abinõu), hakatakse määruskaebuse esitamise tähtaega arvestama määruse kättetoimetamise või saatmise päevast.

Kui isikule, kelle elukoht, asukoht või registrijärgne asukoht ei ole Lätis, kuid aadress on teada, on kohtumäärus saadetud kooskõlas ELi õigusaktidega või Läti suhtes siduvate rahvusvaheliste lepingutega, võib isik esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul pärast määruse ärakirja kättetoimetamist või – kui kohus on teinud lühimääruse – 15 päeva jooksul pärast täieliku määruse ärakirja kättetoimetamist.

Apellatsioonkaebus (*apelācija*) tuleb esitada 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse tegemise päeva või – kui tehakse lühiootsus – 20 päeva jooksul pärast kuupäeva, mille kohus on määranud täieliku kohtuotsuse koostamiseks. Juhul kui täielik kohtuotsus koostatakse pärast kindlaksmääratud kuupäeva, hakatakse selle peale apellatsioonkaebuse esitamise tähtaega arvestama täieliku kohtuotsuse tegeliku koostamise kuupäevast.

Kui isikule, kelle elukoht, asukoht või registrijärgne asukoht ei ole Lätis, kuid aadress on teada, on kohtuotsuse ärakiri saadetud kooskõlas ELi õigusaktidega või Läti suhtes siduvate rahvusvaheliste lepingutega, võib isik esitada apellatsioonkaebuse 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse ärakirja kättetoimetamist.

Kassatsioonkaebus (*kasācija*) tuleb esitada 30 päeva jooksul pärast kohtuotsuse tegemise päeva, kuid lühiootsuse tegemise puhul 30 päeva jooksul pärast päeva, mille kohus on määranud täieliku kohtuotsuse koostamiseks. Juhul kui täielik kohtuotsus koostatakse pärast kindlaksmääratud kuupäeva, hakatakse selle peale kassatsioonkaebuse esitamise tähtaega arvestama täieliku kohtuotsuse tegeliku koostamise kuupäevast.

Kui isikule, kelle elukoht, asukoht või registrijärgne asukoht ei ole Lätis, kuid aadress on teada, on kohtuotsuse ärakiri saadetud kooskõlas ELi õigusaktidega või Läti suhtes siduvate rahvusvaheliste lepingutega, võib isik esitada kassatsioonkaebuse 30 päeva jooksul pärast kohtuotsuse ärakirja kättetoimetamist.

Kui apellatsioon- või kassatsioonkaebus esitatakse pärast tähtaja möödumist, siis on see vastuvõetamatu ja saadetakse selle esitajale tagasi. Kohtu määruse peale lükata apellatsioon- või kassatsioonkaebus tagasi võib esitada määruskaebuse kümne päeva jooksul alates päevast, mil kohus asjaomase määruse tegi.

Teatavat liiki vaidluste puhul (näiteks seoses välisriigi kohtu tehtud otsuse tunnustamisega) võivad edasikaebuse esitamiseks olla ette nähtud konkreetsed tähtajad, mis määratakse kindlaks iga üksikjuhtumi puhul eraldi tsiviilkohtumenetlust reguleerivate normide kohaselt.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?

Kohus peab kohtuasja arutamise edasi lükkama ja määrama kohtuistungile jaoks uue kuupäeva järgmistel juhtudel:

üks menetlusosalistest ei ole kohtuistungile ilmunud ning teda ei ole teavitatud kohtuistungile toimumise ajast ja kohast;

üks menetlusosalistest, keda on teavitatud kohtuistungile toimumise ajast ja kohast, kuid kes ei ole sellegipoolest kohtuistungile ilmunud põhjustel, mida kohus peab põhjendatuks;

kostjale ei ole kätte toimetatud hagiavalduse ärakirja ja sel põhjusel taotleb kostja asja kohtuliku arutamise edasilükkamist;

menetlusosalisena on vaja kohtusse kutsuda isik, kelle õigusi või õigustatud huve võidakse kohtuotsusega rikkuda;

kui edasilükkamine võib aidata taastada abikaasade kooselu või soodustada vaidluse rahumeelset lahendamist, mispuhul kohus võib kohtuistungil omal algatusel edasi lükata. Poole taotlusel võib asja arutamise sel eesmärgil edasi lükata ka korduvalt;

kui kostja elu- või asukoht ei ole Lätis ja kostjale on saadetud teade kohtuistungil toimumise aja ja koha kohta ning on saadud dokumentide kättetoimetamise kinnitus, kuid kostja ei ole saanud teadet õigel ajal ega ilmu kohtuistungile;

kui kostja elu- või asukoht ei ole Lätis ja kostjale on saadetud teade kohtuistungil toimumise aja ja koha kohta või hagiavalduse ärakiri, kuid ei ole saadud kinnitust ja kostja ei ilmu kohtuistungile;

pooltelt on saadud nõusolek lepitusmenetluse kasutamiseks.

Kohus võib asja arutamise edasi lükata ka muudel asjaoludel.

Kohus võib asja arutamise edasi lükata:

kui hageja, keda on teavitatud kohtuistungil toimumise ajast ja kohast, ei ilmu kohtusse teadmata põhjustel;

kui kostja, keda on teavitatud kohtuistungil toimumise ajast ja kohast, ei ilmu kohtusse teadmata põhjustel;

kui kohus leiab, et asjas ei ole võimalik otsust teha seetõttu, et kohtusse ei ole ilmunud menetlusosaline, kelle kohalviibimine on seaduse järgi kohustuslik, või tunnistaja, ekspert või kohtu kaasatud tõlk;

selle menetlusosalise taotlusel, kes palub võimalust esitada lisatõendeid;

kui isik ei saa osaleda kohtuistungil videokonferentsi vahendusel tehnilistel või muudel kohtust mitteolenevatel põhjustel;

kui tõlk puudub kohtuistungilt põhjustel, mida kohus peab põhjendatuks.

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Ei. Tsviilkohutemenetlust käsitlevate normide kohaselt järgitakse teistsugust korda juhul, kui kohtudokumendid edastatakse ja toimetatakse kätte isikule, kelle elu- või asukoht ei ole Lätis, ning selliseid menetlustähtaegu, mis hakkavad kulgema alates kohtudokumentide kättesaamisest, arvutatakse teisiti. Näiteks võib esimese astme kohtu otsuse peale esitada apellatsioonkaebuse üldjuhul 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse tegemise päeva. Kui kohtuotsus saadetakse menetlusosalisele, kelle elu- või asukoht on väljaspool Lätti, on asjaomase isikul õigus esitada apellatsioonkaebus 20 päeva jooksul pärast kohtuotsuse ärakirja kättetoimetamise päeva. Kui kohtumenetluse eri osaliste jaoks on esimese astme kohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamiseks määratud eri tähtjad, jõustub kohtuotsus juhul, kui apellatsioonkaebust ei ole esitatud apellatsioonkaebuste esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul, mida hakatakse arvestama kohtuotsuse viimase ärakirja kättetoimetamise päevast, välja arvatud juhul kui esitatakse apellatsioonkaebus.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Seaduses sätestatud või kohtu määratud tähtaja möödalaskmise korral kaotab isik menetlustoimingu tegemise õiguse. Pärast tähtaja möödumist esitatud pöördumisi ja dokumente ei aktsepteerita.

16 Milliseid õiguskaitselahendusi võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Menetlusosalise taotluse alusel võib kohus möödalastud tähtaja ennistada, kui ta leiab, et viivitus oli põhjendatud.

Kohus võib ennistada järgmisi tähtaegu:

tähtjad, mis on mööda lastud;

seaduses sätestatud tähtjad;

tähtjad, mis on menetlusosalistele ette nähtud nende menetlusõiguste teostamiseks.

Ennistada ei saa puhtalt menetluslikke tähtaegu, mis on seotud üldiste aegumistähtaegadega. Näiteks ei ole võimalik ennistada täitedokumentide esitamise tähtaega pärast seda, kui on möödunud kümneaastane aegumistähtaeg, mis hakkas kulgema asjaomase kohtuotsuse või muu kohtulahendi jõustumise päevast.

Möödalastud tähtaega ennistades annab kohus loa tähtjaks tegemata menetlustoimingu tegemiseks.

Kohtu, kohtuniku või kohtutäituri määratud menetlustähtaegu võib menetlusosalise taotluse alusel pikendada enne nende aegumist. Seaduses sätestatud tähtaegu pikendada ei saa. Kui kohtu, kohtuniku või kohtutäituri määratud tähtaeg on möödalastud, võib tähtaega järgima pidanud isik taotleda menetlustoimingu tegemiseks uue tähtaja määramist.

Tähtaja pikendamise või möödalastud tähtaja ennistamise taotlus tuleks esitada kohtule, kus oleks pidanud tegema toimingu, mille tegemise tähtaeg on möödunud. Taotluse kohta tehakse otsus kohtuistungil ning menetlusosalisi teavitatakse istungi toimumise ajast ja kohast ette. Menetlusosalise kohtusse ilmumata jätmise ei takista taotluse kohta otsuse tegemist.

Möödalastud menetlustähtaja ennistamise taotlusele tuleb lisada menetlustoimingu tegemiseks vajalikud dokumendid ja tähtaja ennistamise põhjused.

Kohtuniku määratud tähtaega võib pikendada üks kohtunik.

Kui kohus või kohtunik keeldub tähtaja pikendamisest või ennistamisest, võib selle määruskaebusega vaidlustada.

Viimati uuendatud: 16/04/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalise koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalise koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.